

Viheralueiden hoitoluokitus

Pirkkalan kunnan omistamat viheralueet on jaettu hoitoluokkiin alueen luonnonominaisuuksien, käyttötarkoituksen ja käyttäjien sekä viheralueen laatu- ja kustannustavoitteiden mukaan.

Viheralueiden hoitoluokitus ja hoitotavoitteet perustuvat julkaisuun Viheralueiden hoitoluokitus 2007, Viherympäristöliitto ry:n julkaisu 36 Helsinki.

A Rakennetut viheralueet

Rakennetut viheralueet sijaitsevat useimmiten keskeisillä paikoilla ja niihin kohdistuu suuri kulutus. Alueella on runsaasti erilaisia rakenteita, kalusteita ja päällystemateriaaleja. Kasvillisuus on pääosin istutettua mutta myös luonnonkasveja esiintyy.

A1 Edustusviheralueet

Edustusviheralueet ovat korkeatasoisia "katselupuistoja". Hoidon tavoitteena on paikan omaleimaisen arkkitehtonisen, historiallisen, puutarhataiteellisen tms. ilmeen säilyttäminen jatkuvasti edustuskelpoisena. Hoitotoimenpiteitä tehdään päivittäin.

A2 Käyttöviheralueet

Käyttöviheralueet ovat oleskeluun, leikkiin ja pienimuotoiseen pelaamiseen tarkoitettuja usein kasvillisuudeltaan ja rakenteiltaan monipuolisia puistoja. Tavoitteena on viihtyisä, toimiva, turvallinen ja siisti puistoympäristö. Kasvillisuuden, rakenteiden ja laitteiden turvallisuutta ja alueen siisteyttä tarkkaillaan säännöllisesti.

A3 Käyttö- ja suojaviheralueet

Käyttö- ja suojaviheralueita käytetään ulkoiluun, oleskeluun, liikuntaan ja pelaamiseen. Kasvillisuus muodostuu pääosin luonnonkasvillisuudesta, yleisilme on kuitenkin puistomainen. Hoidon tavoite on kasvillisuuden monimuotoisuuden ja elinvoimaisuuden turvaaminen sekä kulkureittien ja toiminnallisten alueiden kunnan ja turvallisuuden ylläpito.

B Avoimet viheralueet

Avoimia viheralueet ovat peltoja ja erilaisia niittyjä. Ne rikastuttavat maisemaa ja taajamakuva. Ne tarjoavat asukkaille luontoelämyksiä ja mahdollisuuden nauttia perinteisestä maisemasta. Peltojen ja niittyjen reunavyöhykkeet tarjoavat monipuolisen elinympäristön erilaisille kasvi- ja eläinlajeille. Avoimiin viheralueisiin kuuluvat myös esimerkiksi avoimina ylläpidettävät rantojen ja tienvarsien näkymät

B1 Maisemapellot

Maisemapellot voivat sijaita taajamissa tai haja-asutusalueella. Maisemapelloilla viljellään viljelykasveja tai kukkivia maisemapeltokasveja. Niitä hoidetaan maataloudessa käytetyin menetelmin. Tavoitteena on avoimen kulttuurimaiseman ylläpitäminen, taajamakuvan rikastuttaminen ja pellon reunavyöhykkeiden luonnon monimuotoisuuden ylläpitäminen. Virkistyskäyttö turvataan ylläpitämällä käytävä- ja polkuverkoston kuntoa ja siisteyttä.

B2 Käyttöniityt

Käyttöniityt sijaitsevat asuinalueilla tai niiden läheisyydessä, ja ovat usein osana laajempaa viheraluetta. Käyttöniityt ovat avoimia tai puoliavoimia, kasvillisuus koostuu pääosin niittyheinistä ja ruohovartisista kasveista. Hoidon tavoitteena on säilyttää alue avoimena ja hoidettuna sekä mahdollistaa ulkoilu- ja virkistyskäyttö. Hoidon tarkoituksena on ylläpitää kulkureitit ja niiden varrella olevat varusteet käyttökelpoisina, turvallisina ja siisteinä.

B3 Maisemaniitty ja laidunalue

Maisemaniityt sijaitsevat joko taajamissa tai haja-asutusalueilla, usein ulkoilureittien varsilla tai teiden pientareilla. Ne voivat olla osa myös osa kulttuuri- ja perinnemaisemaa. Maisemaniityt ovat avoimia tai puoliavoimia, kasvillisuus koostuu pääasiassa ruohovartisista luonnonkasveista. Hoidon tavoitteena on ylläpitää avointa niittymaisemaa siten, että alue säilyttää ominaispiirteensä ja monimuotoisuutensa.

Laidunalueet ovat niittyjä tai muita puoliavoimia alueita, jotka hoidetaan laiduntamalla. Ne voivat sijoittua asutuksen läheisyyteen, reittien varsille ja myös osaksi toiminnallista viheraluetta.

B4 Avoimet alueet ja näkymät

Avoimet tai puoliavoimet alueet voivat sijaita taajaman tuloväylien varrella tai taajamien reuna-alueilla. Luokkaan kuuluvat usein myös näkymät järvimaisemaan, rantaniityt ja ruovikot, perinnemaisemat ja näkymät näköalapaikoilla. Hoidon tavoitteena on estää alueiden ja näkymien umpeenkasvu sekä alueille tyypillisen kasvillisuuden ja eläimistön säilyminen. Luokkaan kuuluvat lisäksi sähkölinjojen sekä teiden varsilla sijaitsevat avoimina ylläpidettävät näkemä- ja suoja-alueet.

B5 Arvoniitty

Arvoniityt ovat niittyjä, jotka määritellään tärkeiksi kulttuuriperinteen, maiseman tai luonnon monimuotoisuuden kannalta tai ne ovat asukkaille muuten merkittäviä niittyjä. Arvoniitty niitetään tai raivataan vesoista ja niittojäte vietään pois. Arvoniittyjen hoito perustuu aina kohdekohtaiseen hoitosuunnitelmaan.

C Taajamametsät

Metsät ovat puuston peittämiä alueita, joille tunnusomaista on luonnonvarainen pensas- ja aluskasvillisuus. Metsät tarjoavat elämyksiä, ulkoilu- ja virkistysmahdollisuuksia. Metsillä on suuri merkitys maisemassa ja luonnon monimuotoisuuden säilymisessä turvaamisessa.

C1 Lähimetsät

Lähimetsät sijaitsevat asutuksen läheisyydessä, metsissä on hyvät käytävä- ja polkuverkostot päivittäiseen ulkoiluun. Hoidon tavoitteena on maisemaltaan edustava metsäkasvillisuus, paikoin puistomaisuus, ulkoilumahdollisuuksien turvaaminen ja luontoarvojen huomioon ottaminen. Lähimetsissä huolehditaan puuston elinvoimaisuudesta ja uudistumisesta, kulutuskestävyydestä sekä reittien ja varusteiden kunnosta. Lähimetsien siisteydestä ja turvallisuudesta huolehditaan. Niitä hoidetaan vuorovaikutuksessa alueen asukkaiden kanssa.

C2 Ulkoilu- ja virkistysmetsät

Ulkoilu- ja virkistysmetsät sijaitsevat kaupungissa asuinalueiden välisillä alueilla tai metsäkokonaisuuksina kauempana taajamista. Ulkoilu- ja virkistysmetsiä käytetään monin eri tavoin ulkoiluun ja retkeilyyn. Metsän hoidossa painotetaan puuston elinvoimaisuutta ja uudistumista sekä maisema- ja luonnon monimuotoisuusarvoja. Ulkoilureittien ja latuverkostojen turvallisuudesta huolehditaan.

C3 Suojametsät

Suojametsät sijaitsevat asutuksen sekä erilaisten häiriötä aiheuttavien toimintojen, kuten liikenneväylien ja teollisuuslaitosten välillä. Suojametsä antaa näkösuojan ja suojaa pienhiukkas-, pöly- ja meluhaitoilta. Suojametsän hoidolla pyritään edistämään suojavaikutuksia ja reunavyöhykkeiden maisemanhoitoa. Hoidon tavoitteena on puuston ja muun kasvillisuuden elinvoimaisuuden ja kerroksellisuuden säilyttäminen. Suojametsien virkistyskäyttö on vähäistä, alueella ei yleensä ole ulkoiluun tarkoitettuja reittejä tai rakenteita

E Erityisalueet

Erityisalueita ovat rakennetut ympäristöt, jotka poikkeavat ominaisuuksiltaan hoitoluokkien A, B ja C luonteesta. Erityisalueet vaativat ympäröivästä hoitoluokasta poikkeavaa hoitotapaa. Erityisalueita ovat mm. seuraavat kohteet: urheilukentät, uimarannat, uimapaidat, matonpesupaikat ja viljelypalstat. Hoidon tavoitteet määritellään erikseen kohteittain.

S Suojelualueet

Suojelualueiden tarkoituksena on ylläpitää ja säilyttää alueen ominaispiirteet. Alueet voivat olla pieniä, yksittäisiä elinympäristöjä tai laajempia aluekokonaisuuksia. Ne voivat samalla olla virkistysalueita, joilla on mahdollisuus ulkoiluun ja luonnon kokemiseen. Suojelualueet ylläpitävät luonnon monimuotoisuutta, vaalivat luonto- ja maisema- ja kulttuuriarvoja sekä tukevat luontoympäristön kestävästä kehitystä.

Suojelualueita ovat luonnonsuojelulain nojalla suojellut alueet, luonnonsuojelulain mukaiset luontotyytit ja alueellisen ympäristökeskuksen rajauspäätöksellä määritellyt erityissuojeltujen lajien elinympäristöt tai kasvupaikat. Luonnonsuojelualueita hoidetaan alueellisen ympäristökeskuksen hyväksymän hoito- ja käyttösuunnitelman tai rauhoitusmääräysten mukaan.

Muita suojeltuja alueita ovat, metsä- ja vesilakikohteet, suojeluohjelma-alueet, Natura-alueet sekä rakennussuojelulain tai rakennuslainsäädännön nojalla suojellut alueet ja muinaismuistoalueet.

(5.4.2018)